

**FAKULTET PEDAGOŠKIH NAUKA
UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU**

Jagodina, Milana Mijalkovića 14

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Број 01-662/1

18. II 2021 год.

ЈАГОДИНА, М. Мијалковића 14

**PRAVILA
ZAŠTITE OD POŽARA**

2021. godine.

Na osnovu člana 28. Zakona o zaštiti od požara (“Sl. glasnik RS” br. 111/09, 20/15 i 87/18) **Savet FAKULTETA PEDAGOŠKIH NAUKA UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU Jagodina, Milana Mijalkovića 14**, dana 18. 02. 2021. godine donosi:

PRAVILA ZAŠTITE OD POŽARA

OSNOVNE ODREDBE

član 1.

Sistem zaštite od požara se organizuje i neprekidno sprovodi u svim prostorijama **FAKULTETA PEDAGOŠKIH NAUKA UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU** (u daljem tekstu: Fakultet), u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara. Ovim Pravilima reguliše se organizovanje, unapređenje i utvrđivanje aktivnosti i mere za sprovođenje zaštite od požara, kao i dužnosti, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih na Fakultetu.

član 2.

Sistem zaštite od požara (u daljem tekstu: zaštita od požara) obuhvata skup mera i radnji za planiranje, finansiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu mera i radnji zaštite od požara, za sprečavanje izbijanja i širenja požara, otkrivanje i gašenje požara, spasavanje ljudi i imovine, zaštitu životne sredine, utvrđivanje i otklanjanje uzroka požara, kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posledica prouzrokovanih požarom.

član 3.

Prema čl. 23 stav 1. Zakona o zaštiti od požara (“Sl. glasnik RS br. 111/09, 20/15 i 87/18) u cilju utvrđivanja odgovarajuće organizacije i preduzimanja mera potrebnih za uspešno funkcionisanje i sprovođenje zaštite od požara, Ministarstvo vrši kategorizaciju objekata, delatnosti i zemljišta prema ugroženosti od požara u zavisnosti od tehnološkog procesa koji se u njima odvija; vrste i količine materijala koji se proizvodi, prerađuje ili skladišti; vrste materijala upotrebljenog za izgradnju objekta; značaja i veličine objekta i vrste biljnog pokrivača.

član 4.

Pravila zaštite od požara obuhvataju:

1. Organizaciju tehnoloških procesa na način da rizik od izbijanja i širenja požara bude otklonjen, a da u slučaju njegovog izbijanja bude obezbeđena bezbedna evakuacija ljudi i imovine i sprečeno njegovo širenje;
2. Zaštitu od požara u zavisnosti od namene objekta sa potrebnim brojem lica osposobljenih za sprovođenje mera zaštite od požara;
3. Plan evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara;
4. Način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara;
5. Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih za sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara i
6. Proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta.

**I ORGANIZACIJA TEHNOLOŠKIH PROCESA NA NAČIN DA
RIZIK OD IZBIJANJA I ŠIRENJA POŽARA BUDE
OTKLONJEN, A DA U SLUČAJU NJEGOVOG IZBIJANJA
BUDE OBEZBEĐENA BEZBEDNA EVAKUACIJA LJUDI I
IMOVINE I SPREČENO NJEGOVO ŠIRENJE**

član 5.

Fakultet pedagoških nauka Univeziteta u Kragujevcu je registrovan pod šifrom delatnosti 80325 kao fakultet društvenih nauka, didaktičko-metodičkih nauka. Fakultet pedagoških nauka u Jagodini u ulici Milana Mijailovića 14, bavi se obrazovnom, naučno-istraživačkom delatnošću, ekspertsko-konsultantskom, izdavačkom delatnošću i drugim poslovima kojima se komercijalizuju rezultati naučno-istraživačkog rada.

Sedište Fakulteta pedagoških nauka Univeziteta u Kragujevcu nalazi se u Jagodini u ulici Milana Mijailovića 14, na katastarskoj parceli br. 3625 i 3626.

Fakultet ima svoju zgradu površine 6128 m². Površina dvorišta fakulteta iznosi 77 m² i 18 m².

Lista prostorija fakulteta sa površinama:

- amfiteatar-210 m²;
- slušaonica-102 m²;
- slušaonica-86,26 m²;
- učionica-50,16 m²;
- učionica-50,16 m²;
- učionica-50,16 m²;
- učionica-67,32 m²;
- učionica-50,16 m²;
- kompjuterska laboratorija-centar za učenje-66,8 m²;
- kompjuterska laboratorija-laboratorija za informatiku-50,16 m²;
- laboratorija za jezike-34,32 m²;
- biblioteka-153,26 m²;
- čitaonica-67,32 m²;
- fiskulturna sala-444,70 m²;
- pozorište-412 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;
- nastavnički kabinet-15,84 m²;

- kabinet prodekana-35 m²;
- kabinet dekana-38,5 m²;
- sala za sednice-72,3 m²;
- studentska služba-33 m²;
- studentska služba-15,84 m²;
- prostorije sekretarijata-171,5 m²;
- portirnica-8,43 m²;
- radionica-33 m²;
- apartman za nastavnike-25 m²;
- prostorija za pomoćne radnike-10 m²;
- studentski parlament-100 m²;
- studentski parlament-15,84 m².

Podovi prostorija fakulteta obloženi su laminatom, teracom i pločicama.

Osvetljenje u prostorijama je kombinovano prirodno i veštačko izvedeno sa fluorescentnim svetiljkama i svetiljkama sa užarenim vlaknom. U većini prostorija su ugrađeni klima uređaji, a grejanje je etažno izvedeno preko grejnih tela radijatora. Obezbeđivanje sistema toplom vodom vrši se pomoću gasnog kotla.

Fakultet **ne poseduje** pomoćne konstrukcije.

Pri obavljanju procesa rada koristi se:

1. računari
2. skeneri
3. fotokopir aparati
4. telefoni i faks uređaji
5. automobili

Od zapaljivih materija u radnim prostorijama objekta se nalaze:

1. papir
2. kancelarijski materijali
3. karton
4. teksti
5. drvo i iverica
6. boje, razređivači, lakovi za održavanje

član 6.

Na osnovu procene ugroženosti objekata, sa stanovišta zaštite od požara, odnosno fizičko-hemijskih osobina materijala koji se koriste u poslovnom prostoru Fakulteta, mogući su požari klase „A”, „B”, „C” i požari na električnim instalacijama.

Požari klase „A” su požari čvrstih materijala sa stvaranjem žara pri sagorevanju (drvo, papir, polivinil hlorid, tekstil, pamuk,...). Na osnovu očekivane “A” klase požara, odgovarajuća sredstva za gašenje požara su mobilni uređaji za gašenje požara tipa „S”.

Požari klase „B“ spadaju požari zapaljivih tečnosti. Za gašenje se koristi pena, prah, ugljen-dioksid i haloni.

Požari klase „C“ su požari zapaljivih gasova (tehnički gasovi, prirodni komprimovani gas, acetilen, vodonik,). Za gašenje se koristi prah, ugljen-dioksid.

Za požare na električnim instalacijama (razvodnim električnim ormarima i drugim električnim uređajima) odgovarajuća sredstva za gašenje požara su mobilni uređaji za gašenje požara tipa „S“ i „CO₂“.

II ZAŠTITA OD POŽARA U ZAVISNOSTI OD NAMENE OBJEKTA SA POTREBNIM BROJEM LICA OSPOSABLJENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA

član 7.

Prostorije Fakulteta moraju biti snabdevene mobilnim uređajima za gašenje požara.

Sve ugrađene instalacije u objektu moraju se održavati u ispravnom stanju i periodično kontrolisati u skladu sa tehničkim propisima i standardima na koje se ti propisi pozivaju.

O obavljenim kontrolama vodi se evidencija u koju se unose podaci o izvršenoj kontroli i izdaje se Isprava.

Na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektu koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom nije dozvoljeno graditi ili postavljati objekte i druge zapreke.

Električne, toplotne, kanalizacione i druge instalacije i uređaji u objektu, izvedene su, odnosno postavljene tako da ne predstavljaju opasnost od požara i eksplozije.

Oprema i sredstva za gašenje požara, moraju biti postavljeni na pristupačnim i vidnim mestima u objektu i mogu se koristiti samo za potrebe lokalizovanja i gašenja požara.

Mesta gde se u objektu nalaze sredstva i oprema za gašenje požara vidno treba označiti posebnim oznakama.

član 8.

Za održavanje opreme i sredstava za gašenje požara, kao i njihovo namensko korišćenje i ispravnost, odgovoran je Dekan/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara i ostali zaposleni.

član 9.

Periodično ispitivanje mobilnih uređaja za gašenje požara, obavlja se dva puta u toku godine, odnosno na svakih 6 meseci.

Kontrolno ispitivanje mobilnih uređaja za gašenje požara obuhvata (hidraulično ispitivanje čvrstoće i nepropusnosti suda aparata i proveru pritiska otvaranja ventila sigurnosti osim kod rasprskavajućih membrana), koje se obavlja najmanje svake pete godine, odnosno nakon petnaest godina korišćenja uređaja na svake dve godine.

član 10.

U cilju sprovođenja mera zaštite od požara, u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i ovim Pravilom, utvrđuje se sledeća organizacija zaštite od požara.

član 11.

Poslove sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara i eksplozija Fakulteta, obavljaju Dekan/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara i zdravlje na radu kao i ostali zaposleni.

III PLAN EVAKUACIJE I UPUTSTVA ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA

član 12.

Pojam evakuacije, u smislu ovih Pravila, organizovani način napuštanja prostorija, pre nego što nastupi ugrožavanje života i zdravlja zaposlenih i svih prisutnih u prostorijama Fakulteta.

Pod spasavanjem u smislu ovih Pravila, podrazumeva se organizovano sprovođenje radnji kojima se osobama zatečenim u ugroženim prostorijama pruža pomoć, kada radi okolnosti nastalih iznenadnim događajem sami ne mogu napustiti objekat, a da pri tom ne dovedu u opasnost svoj život. Evakuacija i spasavanje sprovodi se u slučajevima iznenadnih događaja. Iznenadni događaji mogu ugroziti sigurnost zaposlenih i posetilaca u objektima pa se mora organizovati brza i smisljena evakuacija u slučaju njihovog nastajanja.

Početni i krajnji cilj kod stvaranja uslova za evakuaciju je princip napuštanja objekta za što kraće vreme na bezbedan način.

Plan evakuacije, pre svega, podrazumeva, napuštanje prostorija ugroženih požarom od strane svih zaposlenih, bez panike, upotrebom evakuacionih puteva i izlaza koji nisu blokirani vatrom (rezervnih izlaza).

Zatvaranje prozora prostorija i onemogućavanje dotoka kiseonika, prilikom napuštanja prostorija.

U slučaju obrušavanja zidova ili tavanica korišćenje zaklona (okvira vrata ili prozora).

U slučaju pucanja stakala ostajanje na mestu u nekom zaklonu, jer kod bežanja ljudsko telo predstavlja veću metu.

Kao zaštitu od dima upotrebiti priručne stvari, delove odeće, maramice i slično.

Povređenima pružiti prvu pomoć.

Ukoliko je to moguće uz upotrebu zaštitnih sredstava zaposleni će pružiti pomoć pripadnicima vatrogasno spasilačke jedinice u spašavanju imovine, što pre svega podrazumeva iznošenje:

- dokumentacije koja se po zakonskim propisima čuva trajno, odnosno duži niz godina
- finansijskih dokumenata, ugovora i dr.
- materijala iz magacinskih postrojenja (opreme, kompjutera, nameštaja)
- a sve imajući u vidu da se spašavanjem imovine ne ugroze životi zaposlenih i ostalih lica koja učestvuju u gašenju požara.

član 13.

U slučaju razvoja požara i povećanja njegovog intenziteta i nemogućnosti da se isti ugasi mobilni uređaji za gašenje požara, zaposleni će pozvati vatrogasno spasilačku jedinicu i alarmirati sve zaposlene kako bi se bezbedno izvršila evakuacija ljudi i imovine. Obaveza je svih zaposlenih da u slučaju nastanka požara učestvuju u gašenju požara, vodeći pre svega računa o zaštiti života ljudi.

član 14.

Požar može nastati u radno vreme i van radnog vremena.

Ako nastane u radno vreme obično je na vreme otkriven pa se može pristupiti njegovoj lokalizaciji i eliminaciji. Najbliži zaposleni su dužni da pristupe lokalizaciji požara mobilnim uređajima za gašenje požara i to pre svega na način bez opasnosti po sebe, te prisutna lica u neposrednoj okolini.

U slučaju da zaposleni ne može da ugasi požar, dužan je da odmah obavesti vatrogasno spasilačku jedinicu Upravu za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova i Dekana fakulteta/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara.

Prilikom poziva vatrogasne jedinice zaposleni ostavlja sledeće podatke:

- naziv Fakulteta,
- lokacija Fakulteta (ulica i broj),
- vrsta objekta i materijal koji gori,
- front gorenja i površinu požara,
- postoji li opasnost po ljude i okolne objekte,
- koje materije gore i postoji li opasnost od trovanja i eksplozija i
- broj telefona sa kog je pozvana vatrogasna jedinica.

Svaki zaposleni koji primeti požar dužan je da ga ugasi, ako to može da učini bez opasnosti po sebe i drugoga.

Član 15.

Do dolaska vatrogasno spasilačke jedinice, Dekan fakulteta/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara organizuje ljudstvo prema unapred napravljenom Planu evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara, izdaju zadatke i rukovode akcijom gašenja, evakuacije, spasavanja ljudi i iznošenjem materijalnih dobara iz požarom zahvaćenih objekata.

Pre početka gašenja mora se isključiti napajanje dela objekta ili celog objekta električnom energijom, jer se vodom ne smeju gasiti kablovi i uređaji pod naponom. Ukoliko se gasi vodom, primenjuje se puni mlaz ili raspršeni mlaz, izmaglica, u zavisnosti koliko se blizu može prići požaru.

Po dolasku vatrogasno spasilačke jedinice na mesto događaja, Dekan fakulteta/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara i zaposleni, stavljaju se na raspolaganje komandiru vatrogasno spasilačke jedinice, koji preuzima dalje mere gašenja i spasavanja i izvršavaju njegova naređenja.

Dekan fakulteta/Lice za sprovođenje mera zaštite od požara i zaposleni dužni su da u cilju lakše i brže lokalizacije i eliminacije požara, komandiru daju korisne informacije koje obuhvataju:

- u kom delu Fakulteta je izbio požar,
- kakav materijal gori,
- u kom delu je vatra prvo primećena, kako se širila i u kom pravcu,
- da li u objektu pod požarom postoje eksplozivne i zapaljive materije i koje ako ih ima,
- da li unutar objekta ima povređenih i neevakuisanih ljudi,
- gde su evakuacioni putevi i

Ako požar ugrožava ljudske živote, glavne snage se koncentrišu na njihovo spasavanje uz paralelnu lokalizaciju požara.

U cilju uspešnijeg rukovođenja akcijom gašenja požara komandir može:

- da zabrani pristup i udalji lica koja su u blizini požara,
- da zabrani saobraćaj pored mesta požara ukoliko oceni da će akcija gašenja biti brže sprovedena, ili ako postoji opasnost po lica koja se tu kreću,
- da naredi evakuaciju lica i predmeta iz susednih objekata koji su ugroženi požarom, kao i evakuaciju tehnike, papira od vrednosti i drugih materijalnih dobara koja bi mogla biti uništena vatrom,
- da naredi prekid dovoda el. energije ako to zahtevaju potrebe gašenja požara i
- da preduzima i druge mere, koje će po njegovoj oceni biti od koristi pri gašenju požara i što manjem uništavanju imovine.

U slučaju izbijanja požara većih razmera, elementarnih nepogoda, eksplozija, kojima se mogu ugroziti ljudski životi, materijalna dobra, ili životna okolina, svi zaposleni su dužni da rade na spasavanju unesrećenih i imovine, bez obzira na radno vreme, radno mesto i kvalifikaciju.

Po završetku intervencije lice za sprovođenje mera zaštite od požara je dužno da sačini izveštaj o toku i rezultatima vatrogasne intervencije i da ga prosledi Dekanu.

Izveštaj se piše u dva primerka od kojih jedan zadržava lice za sprovođenje mera zaštite od požara.

član 16.

Zaposleni su dužni da učestvuju u gašenju požara i spasavanju ljudi i imovine kao i da učestvuju u saniranju posledica požara.

Prilikom gašenja požara, zaposleni su dužni da izvršavaju naloge rukovodioca akcije gašenja požara.

IV NAČIN OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH ZA SPROVOĐENJE ZAŠTITE OD POŽARA

član 17.

U cilju sprečavanja i otklanjanja opasnosti i posledica od požara, zaposleni su dužni da se upoznaju sa opasnostima od požara i eksplozije, kao i o merama zaštite od požara koje se sprovode u objektu Fakulteta.

Obučavanje i upotpunjavanje znanja zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, uz primenu savremenih načina saznanja, predstavlja stalan zadatak i obavezu svih zaposlenih.

član 18.

Program osnovne obuke donosi Dekan fakulteta, po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva unutrašnjih poslova.

Program osnovne obuke sadrži opšti i poseban deo.

član 19.

Osnovna obuka iz oblasti zaštite od požara organizuje se za sve zaposlene odmah po stupanju na rad, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na rad.

Osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih mogu vršiti lica koja rade na poslovima zaštite od požara i pravna lica koja zadovoljavaju uslove predviđene članovima 25. i 56. Zakona.

Obuka se izvodi putem predavanja i praktičnih vežbi.

član 20.

Po izvršenoj obuci zaposlenih, sprovodi se postupak provere znanja. Zaposleni, koji ne zadovolji na proveru znanja, dužan je da se podvrgne ponovnoj proveru u roku od 15 do 30 dana.

Ukoliko i u ponovljenoj proveru znanja, zaposleni ne zadovolji, može biti raspoređen na poslove koje odgovaraju njegovoj osposobljenosti za bezbedan rad.

član 21.

Zaposleni su dužni da prisustvuju obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara i da se u radu pridržavaju propisanih uputstva, upozorenja, zabrana, mera zaštite od požara, kao i da u slučaju požara pristupe gašenju požara.

V PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH ZA SPROVOĐENJE PREVENTIVNIH MERA ZAŠTITE OD POŽARA

DEKAN

član 22.

Dekan, u sistemu zaštite od požara, pored poslova koji su mu stavljeni u nadležnost, Zakonom i propisima donetim na osnovu zakona i ovim Pravilima, vrši sledeće poslove i zadatke:

- neposredno je odgovoran za organizovanje zaštite od požara, sprovođenje mera zaštite od požara, a naročito za primenu propisanih i naloženih mera zaštite od požara
- donosi Pravila zaštite od požara sa planom evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara, Program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara
- donosi obavezujuća akta: Uputstva, Pravila, Instrukcije, Naredbe i sl. u oblasti zaštite od požara
- obezbeđuje sredstava, utvrđuje potrebna sredstva za zaštitu od požara, i odobrava njihovo korišćenje
- ostvaruje uvid u stanje organizacije zaštite od požara i stepena bezbednosti i preduzima potrebne mere u cilju unapređenja zaštite od požara
- razmatra nalaze, izveštaje i rešenja inspekcijских organa i preduzima mere da se utvrđeni nedostaci otklone u datim rokovima
- obezbeđuje uslove za blagovremeno i potpuno informisanje zaposlenih sa stanjem organizovanosti i sprovođenjem propisanih i naloženih mera zaštite od požara i preduzetim merama za dalje ostvarivanje i unapređenje te zaštite
- utvrđuje materijalnu i drugu odgovornost ostalih zaposlenih u procesu rada
- u slučaju kada su uočena odstupanja koja mogu ugroziti živote zaposlenih i imovinu odmah preduzima mere u cilju njihovog otklanjanja
- stara se o blagovremenoj i propisnoj nabavci sredstava i opreme za gašenje požara, kao i druge opreme za zaštitu od požara, njihovom namenskom korišćenju i propisnom održavanju
- organizuje da aparati, sredstva i oprema za početno gašenje požara kojim raspolaže Fakultet budu kontrolisani i serevisirani u skladu sa članom 43. Zakona o zaštiti od požara
- vrši i druge poslove i zadatke koji doprinose unapređenju zaštite od požara

član 23.

Dekan je odgovoran za organizovanje i neprekidno sprovođenje mera zaštite od požara, sprovođenje propisanih i naloženih mera zaštite od požara i unapređenje zaštite od požara, u skladu sa Zakonom.

Dekan svoje obaveze, iz oblasti zaštite od požara izvršava preko Lica za organizovanje poslova iz oblasti zaštite od požara službe i ostalih zaposlenih.

LICE ZA SPROVOĐENJE MERA ZAŠTITE OD POŽARA

član 24.

Lice za sprovođenje mera zaštite od požara direktno je odgovorno Dekan Fakulteta.

Lice za sprovođenje mera poslova zaštite od požara u okviru svojih prava i obaveza, odgovorno je za organizaciju poslova zaštite od požara, sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara, a naročito:

- za organizaciju i sprovođenje propisanih i naloženih mera zaštite od požara Fakulteta
- kada konstatuje određena odstupanja ili nedostatke, preuzima odgovarajuće mere da se uočeni nedostaci otklone
- u slučaju kada se radi o težim povredama propisa koje mogu prouzrokovati materijalnu štetu i ugroziti živote zaposlenih, može izdati mere zabrane i o tome odmah obavestiti Dekana Fakulteta
- predlaže Dekanu Fakulteta donošenje Pravila zaštite od požara sa planom evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara, Programa osnovne obuke zaposlenih, Uputstva, Pravila, Instrukcija, Zabrana i drugih obavezujućih akata, kao i razmatranje pojedinih pitanja iz oblasti zaštite od požara sa predlozima za njihovo otklanjanje
- blagovremeno obaveštava ostale rukovodioce o uočenim nedostacima i zahteva od njih da uočene nedostatke i propuste otklone
- preuzima mere za blagovremenu nabavku propisanih sredstava i opreme za gašenje požara, njihovom namenskom korišćenju i propisnom održavanju
- vrši zamenu i povlačenje dotrajalih, zastarelih, neupotrebljivih aparata i opreme za gašenje požara, a na njihova mesta postavlja ispravnu opremu i sredstva za gašenje požara
- stara se o ispravnosti i razmeštaju uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara
- stara se o potpunom i urednom vođenju svih potrebnih evidencija iz oblasti zaštite od požara, knjige i obrasce radi evidentiranja kontrole aparata za početno gašenje požara i drugih vatrogasnih sprava i uređaja, odnosno opreme za gašenje požara
- najmanje jednom mesečno putem mesečnog izveštaja, a po potrebi i češće, izveštava Dekan Fakulteta (odgovorno lice) o svim uočenim pojavama, promenama, nedostacima i problemima iz oblasti zaštite od požara i predlaže konkretne mere za uklanjanje svih uočenih nedostataka
- ostvaruje stalni uvid u stanje zaštite od požara i bezbednosti objekata, ljudi i imovine u njima i blagovremeno preuzima sve potrebne mere radi otklanjanja uočenih nedostataka i sprečavanja neželjenih posledica
- u slučaju izbijanja požara, ako je na vreme obavestjen, što pre dolazi na lice mesta radi pružanja podrške akciji gašenja požara i u organizaciji ljudstva, za gašenje, evakuaciju i spasavanje ljudi i imovine, do dolaska vatrogasno spasilačke jedinice
- vrši osnovnu teorijsku i praktičnu obuku zaposlenih na Fakultetu iz oblasti zaštite od požara

- zaposlenima na Fakultetu ukazuje na potrebu pridržavanja propisanih mera zaštite od požara i u skladu sa tim preduzima odgovarajuće mere
- zaposlenima na Fakultetu ukazuje na potrebu pridržavanja propisanih mera zaštite od požara i u skladu sa tim preduzima odgovarajuće mere
- vrši neposrednu kontrolu sprovođenja utvrđenih preventivnih i naloženih mera zaštite od požara
- da u slučaju konstatovanja određenih nepravilnosti i nedostataka zbog kojih postoji neposredna opasnost od izbijanja požara ili eksplozije, zabrani rad do otklanjanja istog nedostatka
- da protiv zaposlenog koji se ne pridržava mera propisanih Pravilima, koji je pod dejstvom alkohola ili narkotika podnese prijavu i prosledi je Dekanu Fakulteta radi pokretanja disciplinskog postupka i utvrđivanja krivične odgovornosti
- stara se o blagovremenom i potpunom informisanju Dekana Fakulteta i svih zaposlenih sa stanjem zaštite od požara u objektu Fakulteta i merama koje se preduzimaju na unapređenju stanja

Prava i obaveze ostalih zaposlenih

član 25.

Zaposleni su dužni da se u svom radu pridržavaju mera zaštite od požara, propisanih zakonom, tehničkim propisima i standardima, ovim Pravilima, kao i mera koje im nalože Dekan i lice za sprovođenje mera zaštite od požara tj. obavezni su:

- da preduzimaju, sprovode i pridržavaju se propisanih mera zaštite u okviru svog delokruga rada
- da otkrivaju, sprečavaju i prijavljuju pojave koje mogu da izazovu požar i ugroze život i zdravlje zaposlenih, kao i imovinu Fakulteta
- da u toku rada kontrolišu funkcionalnost i ispravnost opreme za rad, uređaja, instalacija i drugih sredstava svog radnog mesta i da svaki kvar ili neispravnost prijave neposrednom rukovodiocu ili Licu za sprovođenje mera zaštite od požara
- da propisno rukuju opasnim materijama kao i svim materijama i izvorima koji mogu izazvati požar i preduzimaju mere propisane za njihovo korišćenje
- da prisustvuje obuci i proveru znanja iz oblasti zaštite od požara, upoznaju sa opasnostima na svom radnom mestu i procesu rada, upoznaju sa postupkom u slučaju požara, upotrebom sredstvima za gašenje požara i njihovom namenom i praktičnom upotrebom
- da neposredno učestvuju u gašenju požara, ako to mogu da urade bez opasnosti po sebe i druga lica, da učestvuju u spasavanju ljudi i imovine i saniranju posledica požara
- da koriste sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, na način koji je propisan uputstvom proizvođača
- da se staraju da pristup njihovim radnim mestima bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano pristupilo korišćenju sredstava za gašenje požara i drugih sredstava zaštite u otklanjanju posledica požara i drugih opasnih pojava

Prava zaposlenih su:

- da zahteva od neposrednog rukovodioca i lica za sprovođenje mera zaštite od požara da ga upozna sa merama i opasnostima od požara i eksplozije na poslovima i radnim zadacima koje obavlja, kao i da ga upozna sa sprovođenjem potrebnih mera zaštite od požara
- da se osposobljavaju i podvrgnu osnovnoj obuci i proveru znanja za neposredno primenjivanje mera zaštite od požara
- da upućuju predloge i zahteve licu za sprovođenje mera zaštite od požara u cilju otklanjanja nedostataka koji mogu da ugroze zdravlje i život ljudi ili dovedu do oštećenja i uništenja objekata
- da odbije rad na poslovima i radnim zadacima gde postoji opasnost od požara i eksplozije kada mu prethodi neposredna opasnost po život a zbog nedostatka odgovarajućih mera zaštite od požara
- da učestvuje u sprovođenju mera zaštite od požara na Fakultetu
- da obavlja svoje poslove i radne zadatke na način koji obezbeđuje potpunu ličnu sigurnost, sigurnost ostalih zaposlenih i sigurnost imovine, da prijavi neposrednom rukovodiocu ili licu za sprovođenje mera zaštite od požara svaku pojavu koja bi mogla da dovede do požara ili eksplozije
- da upozori svakog zaposlenog na propuste u radu, a zbog kojih bi moglo doći do požara ili eksplozije

član 26.

Nepridržavanje ili nepreduzimanje mera zaštite od požara propisanih zakonom, drugim propisima, ovim Pravilima i drugim aktima Fakulteta, predstavlja težu povredu radnih obaveza.

Odredbe ovih Pravila obavezne su i primenjuju se i na sve zaposlene koji nisu stalno zaposleni kao i na zaposlene drugih pravnih lica koji po bilo kom osnovu rade ili izvode radove na objektu Fakulteta.

član 27.

Nepridržavanje ili nepreduzimanje mera zaštite od požara propisanih zakonom, drugim propisima, ovim Pravilima i drugim aktima Fakulteta, predstavlja težu povredu radnih obaveza.

Odredbe ovih Pravila obavezne su i primenjuju se i na sve zaposlene koji nisu stalno zaposleni kao i na zaposlene drugih pravnih lica koji po bilo kom osnovu rade ili izvode radove u objektu Fakulteta.

VI PRORAČUN MAKSIMALNOG BROJA LJUDI KOJI SE MOGU BEZBEDNO EVAKUISATI IZ OBJEKTA

član 28.

Proračun maksimalnog broja ljudi koji se mogu bezbedno evakuisati iz objekta izvršen je na osnovu čl. 27 tačka 7 Zakona o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS” br. 111/09, 20/15 i 87/18).

Određivanje maksimalnog broja lica koja se bezbedno mogu evakuisati iz objekta Fakulteta vrši se na osnovu sledećih faktora:

Faktor površine poda prema nameni prostorije

Na osnovu člana 9. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu od požara stambenih i poslovnih objekata javne namene („Sl. glasnik RS”, br. 22/2019)

Za procenu broja lica u prostorima različite namene koristi se Tabela 2, po kojoj prosečna površina poda za jedno lice iznosi $1,8 \text{ m}^2/\text{licu}$ za obrazovni prostor, tako da za navedeni objekat maksimalni broj ljudi iznosi $1154/1,8=641$ lica.

Kapacitet hodnika i minimalna preporučena širina hodnika – koridora evakuacije

Na osnovu člana 29. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu od požara stambenih i poslovnih objekata javne namene ("Sl. gl. RS", br. 22/2019) Širina hodnika ne sme biti manja od 1,2 m. Na fakultetu je minimalna širina hodnika 1,50 m. Zaključuje se da su hodnici zadovoljavajućih dimenzija.

Kapacitet stepeništa i minimalna preporučena širina stepeništa – koridora evakuacije

Na osnovu člana 36. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu od požara stambenih i poslovnih objekata javne namene („Sl. glasnik RS“, br. 22/19) u Tabeli 5 data je potrebna širina stepeništa u zavisnosti od broja lica koja ih koriste i broja etaža koje to stepenište povezuje. Za minimalnu širinu stepenišnog kraka od 1 m maksimalni broj lica koja mogu koristiti to stepenište, do jedne etaže, iznosi 150.

U objektu postoji dva stepeništa čija je širina 2,0 m. Prema podacima o broju zaposlenih u objektu i broju moguće prisutnih lica, u trenutku izrade ovog Plana, nikada se u objektu ne nalazi više od 400 lica, što omogućava bezbednu i efikasnu evakuaciju, odnosno broj i širina postojećeg stepeništa odgovara maksimalnom broju ljudi u objektu.

Minimalna neophodna širina izlaza (vrata) i hodnika i minimalan potreban broj izlaza

Na osnovu člana 30. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu od požara stambenih i poslovnih objekata javne namene („Sl. glasnik RS", br. 22/19) specifična propusna moć za širinu prolaza od 90 cm iznosi 48-62, pa možemo zaključiti da su postojeća vrata širine veće od 1,0 m dovoljna za efikasnu evakuaciju svih zatečenih lica u objektu.

NAČIN IZVOĐENJA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

Način sprovođenja evakuacije

Na znak uzbunjivanja o vanrednoj situaciji ili kod nastupa vanredne situacije svi zaposleni u objektu dužni su da se evakuiraju prema odredbama ovog Plana, odnosno, prema uputstvima osoba zaduženih za rukovođenje akcijom evakuacije.

U slučaju potrebe za evakuacijom zaposleni u objektu koriste horizontalne puteve do glavnog izlaza.

Iz prostorija postoje pojedinačni izlazi koji vodi u spoljni prostor. Vrata su jednokrlna tako da u slučaju vanredne situacije omogućuju nesmetanu evakuaciju.

Putevi evakuacije su širine 200 cm.

Osnovni element koji određuje efikasnu evakuaciju iz objekta je vreme za koje se može bezbedno napustiti prostorije objekta. Na osnovu maksimalno dopuštenog vremena evakuacije i broja ljudi koji se mogu naći u objektu u momentu pojave požara, određuje se širina prolaza, hodnika i vrata. Širina prolaza iz svih prostorija u potpunosti zadovoljava važeće norme. Put za evakuaciju mora biti ravan, neprekidan i mora uvek biti slobodan i nezakrčen.

Na osnovu predviđenog broja prisutnih koji se mogu naći u prostoru, vremena evakuacije, na osnovu rasporeda i broja izlaza može se zaključiti da će evakuacija u slučaju požara biti brza i efikasna.

PRORAČUN VREMENA EVAKUACIJE

Proračun evakuacije će biti izvršen za najduži koridor evakuacije i to za amfiteatar koji se nalazi na drugom spratu fakulteta. Maksimalan očekivani broj zaposlenih i osoba koje po nekom drugom osnovu borave u amfiteatru je oko 250 lica (studenata, profesora i gostiju prilikom dodele indeksa).

Proračunom evakuacije se potvrđuje vreme evakuacije i prolaznost koridora za evakuaciju.

Etapa I od polaznog mesta (PM) do prvog izlaza (PI)

- dužina puta $L_1 = 25 \text{ m}$
- brzina kretanja $v_1 = 1,5 \text{ m/s}$
- širina koridora evakuacije $B_1 = 2,0 \text{ m}$
- propusna moć kor. evakuacije $Q_1 = \text{SPM} \times B_1 = 250 \times 2,0 = 109 \text{ osoba/min}$
- vreme prolaska: $t_1 = L_1/v_1 = 25/1,5 = 16,66 \text{ s}$
 $t_1 = 16,66 \text{ s}$

Etapa II od prvog izlaza (PI) do etažnog izlaza izlaz na stepenište (EI)

- dužina puta $L_2 = 6 \text{ m}$
- brzina kretanja $v_2 = 1,5 \text{ m/s}$
- širina koridora evakuacije $B_2 = 2,0 \text{ m}$
- propusna moć kor. evakuacije $Q_2 = \text{SPM} \times B_2 = 250 \times 2,0 = 109 \text{ osoba/min}$
- vreme prolaska: $t_2 = L_2/v_2 = 6/1,5 = 4 \text{ s}$
 $t_2 = 4 \text{ s}$

Etapa III od etažnog izlaza izlaz na stepenište (EI) do prizemlja

- dužina puta $L_3 = 19 \text{ m}$
- brzina kretanja $v_3 = 1,5 \text{ m/s}$
- širina koridora evakuacije $B_3 = 2,0 \text{ m}$
- vreme prolaska: $t_3 = L_3/v_3 = 19/1,5 = 12,66 \text{ s}$
 $t_3 = 12,66 \text{ s}$

Etapa IV od prizemlja do krajnjeg izlaza (KI)

- dužina puta $L_4 = 4 \text{ m}$
- brzina kretanja $v_4 = 1,5 \text{ m/s}$
- širina koridora evakuacije $B_4 = 4 \text{ m}$
- vreme prolaska: $t_4 = L_4/v_4 = 4/1,5 = 6 \text{ s}$
 $t_4 = 6 \text{ s}$

Etapa V od krajnjeg izlaza (KI) do bezbednog mesta (BM)

- dužina puta $L_5 = 15 \text{ m}$
- brzina kretanja $v_5 = 1,5 \text{ m/s}$
- vreme prolaska: $t_5 = L_5/v_5 = 15/1,5 = 10 \text{ s}$
 $t_5 = 10 \text{ s}$

Ukupno vreme evakuacije t

$$t = t_{pe} + t_1 + t_2 + t_3 + t_4 + t_5$$

$$t = 300 + 16,66 + 4 + 12,66 + 6 + 10 = 349,32 \text{ s}$$

$$t = 350 \text{ s} = 5 \text{ min } 50 \text{ s}$$

Proračunom potrebnih širina puteva evakuacije kao i potrebnog vremena evakuacije, utvrđeno je da je broj i širina izlaznih vrata, širina prolaza dovoljna, a vreme evakuacije iz objekta je znatno manje od propisanog.

Postupci nakon sprovedene evakuacije

Nakon sprovedene evakuacije i okupljanja zaposlenih i ostalih prisutnih na zbornom mestu, rukovodioc evakuacije i spašavanja, procenjuje situaciju u okviru koje:

- proverava jesu li svi zaposleni napustili objekat
- određuju radnje koje treba preduzeti na nužnom saniranju posledica vanredne situacije (gašenje požara i sl.)
- određuju radnje, koje treba preduzeti radi sprovođenja akcije spašavanja osoba koje su blokirane u delovima objekta (korišćenjem opreme za izvođenje spašavanja, određivanje rasporeda i redosleda spašavanja i sl.)
- oslobađa obaveza ostale koji ne mogu učestvovati u daljim akcijama.

Način sprovođenja spašavanja

U svim slučajevima, kad evakuacija zaposlenih i ostalih prisutnih nije sprovedena u potpunosti, pristupa se akciji spašavanja preostalih osoba.

U ovoj akciji učestvuju:

- pripadnici vatrogasno spasilačke jedinice
- osobe, koje odredi rukovodioc evakuacije i spašavanja
- prema potrebi stručne osobe drugih pravnih lica

Rukovodioc evakuacije i spašavanja, u okviru svog delokruga rada, utvrđuju putem izviđanja sledeće:

- koliko je osoba ugroženo i gde se nalaze
- kakva im neposredna opasnost pretili
- da li je nastupila panika
- koji su hodnici i stepeništa neprohodni.

Istovremeno ocenjuje koja su sredstva za spašavanje potrebna i koja su lična i kolektivna zaštitna sredstva potrebna za zaposlene koji ovu akciju sprovode.

Spasavanje u slučaju požara

U slučaju požara moraju se najpre spašavati ugrožene osobe, a tek onda kreće akcija za konačnu lokalizaciju požara. Rukovodioc evakuacije i spašavanja određuje način spašavanja osoba u slučaju požara.

U svakom slučaju poziva se vatrogasno spasilačka jedinica.

U slučaju požara koji otežava spašavanje zaposlenih i ostalih prisutnih, potrebno je:

- odmah paralelno sa ostalim radnjama spašavanja osoba, vatrogasno spasilačka jedinica pristupa gašenju požara
- isključuju se instalacije koje predstavljaju opasnost u slučaju požara
- prilikom napuštanja ugrožene prostorije zatvaraju se prozori i vrata
- otvaraju se izlazna vrata na kojima se obavlja evakuacija, odnosno, spašavanje u cilju odvoda dima i prevelike toplote
- ukoliko je potrebno, određuje se probijanje zidova, plafona i slično, kako bi se zaobišla ugrožena mesta i obavilo spašavanje blokiranih osoba, u cilju efikasne akcije gašenja požara

ZBORNO MESTO EVAKUISANIH OSOBA

Svi zaposleni i ostali prisutni nakon izlaska iz objekta, u slučaju vanrednih situacija, moraju se okupiti na zbornom mestu koje je određeno za okupljanje na otvorenom prostoru.

Na zbornom mestu za okupljanje moraju doći zaposleni i ostali prisutni u svim slučajevima vanrednih situacija osim vanrednih situacija kao što su olujni vetrovi, grad i širenje oblaka opasnih materija u spoljnjem prostoru.

U tim slučajevima treba postupiti prema sledećem:

- ne napuštati objekat
- smestiti se u najsigurnije unutrašnje prostorije
- čvrsto i po mogućnosti nepropusno zatvoriti sve spoljne otvore na objektu, odnosno, prostorijama
- u saradnji i po naredbi rukovodioca evakuacije i spašavanja/odgovornog lica na lokaciji isključiti iz upotrebe sve instalacije i uređaje koji bi mogli izazvati akcidentne situacije

- nakon prolaska opasnosti postupiti prema uputstvima rukovodioca evakuacije i spašavanja.

Zborno mesto na lokaciji, je na otvorenom prostoru, u dvorištu Fakulteta pored kapije.

Nakon okupljanja, zaposleni i ostali prisutni moraju:

- mirno sačekati dalja naređenja i uputstva
- ne smeju stvarati naknadnu paniku
- ne smeju se razilaziti niti se samovoljno ponašati
- ne smeju se vraćati u objekat dok za to ne dobiju odobrenja rukovodioca evakuacije da je ulaz siguran i bezbedan

Spisak zaposlenih koji su osposobljeni za organizaciju i pružanje prve pomoći nalazi se u prilogu Plana.

UPUTSTVO ZA UPOTREBU MOBILNIH UREĐAJA ZA GAŠENJE POŽARA

Način upotrebe mobilnih uređaja za gašenje požara tipa „S“ sa bočicom sa pogonskim gasom:

- doneti mobilni uređaj do mesta požara
- osloboditi crevo sa mlaznicom
- izvući osigurač iz ležišta
- pritisnuti naglo ručicu do kraja i pustiti je
- sačekajte 3-5 sekundi
- uperiti mlaznicu u pravcu požara
- ponovo pritisnuti ručicu i držati je dok se požar ne ugasi
- odnosno dok se punjenje mobilnog uređaja ne potroši

Način upotrebe mobilnih uređaja za gašenje požara tipa „S-A“ pod stalnim pritiskom:

- doneti mobilni uređaj do mesta požara
- izvući osigurač iz mesta ležišta
- osloboditi crevo sa mlaznicom
- uperiti mlaznicu u pravcu požara
- pritisnuti ručicu do kraja i držati je dok se požar ne ugasi
- dok se punjenje mobilnog uređaja ne potroši

Način upotrebe mobilnih uređaja za gašenje požara tipa “CO2-5:

- doneti aparat do mesta požara
- izvući osigurač iz ležista
- osloboditi crevo sa mlaznicom
- uperiti mlaznicu u pravcu požara i pritisnuti ručicu do kraja

Održavanje opreme za gašenje požara

Sredstva i oprema za gašenje požara se moraju nalaziti na označenim vidnim i pristupačnim mestima u prostorijama i moraju biti uvek u ispravnom stanju.

Periodično ispitivanje mobilnih uređaja za gašenje požara, obavlja se dva puta u toku godine, odnosno na svakih 6 meseci.

Kontrolno ispitivanje mobilnih uređaja za gašenje požara obuhvata (hidraulično ispitivanje čvrstoće i nepropusnosti suda i proveru pritiska otvaranja ventila sigurnosti osim kod rasprskavajućih membrana), koje se obavlja najmanje svake pete godine, odnosno nakon petnaest godina korišćenja uređaja na svake dve godine.

Kontrolu ispravnosti električnih instalacija, mobilnih uređaja za gašenje požara, kontrolu punjenja, otvaranje i servis može vršiti samo ovlašćena pravna lica sa Rešenjem Nadležnog organa MUP-a Republike Srbije. Ovi mobilni uređaji za gašenje požara su sa jednokratnim delovanjem, što znači da se posle svakog aktiviranja moraju dati na ponovo punjenje, jer višekratno delovanje nije moguće. Strogo je zabranjeno isprobavati uređaje putem aktiviranja.

VII ZAVRŠNE ODREDBE

član 29.

Ova Pravila objavljuju se na oglasnoj tabli Fakulteta i stupaju na snagu po njihovom donošenju.

FAKULTET PEDAGOŠKIH NAUKA
UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU

Predsednik Saveta Fakulteta

PRILOZI PLANA**Prilog 1****PLAN EVAKUACIJE I UPUTSTVA ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POŽARA**

Zaposleni odgovorni za evakuaciju na **FAKULTETU PEDAGOŠKIH NAUKA UNIVERZITETA U KRAGUJEVCU** su:

Red.br.	Ime i prezime	Naziv radnog mesta	Telefon	Mob. telefon
1.				
2.				
3.				
4.				

NAPOMENA:

Spisak zaposlenih treba uvek odgovarati stvarnom stanju.

Sve promene treba redovno unositi.

Prilog 2

Zaposleni osposobljeni za organizaciju i pružanje prve pomoći:

Red.br.	Ime i prezime	Naziv radnog mesta	Telefon	Mob. telefon
1.				
2.				
3.				
4.				

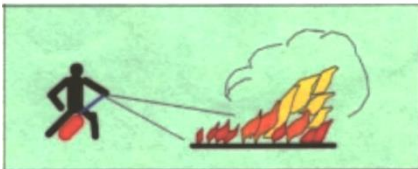

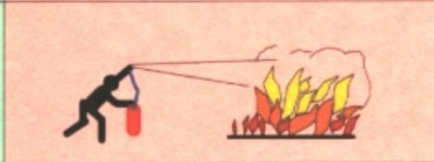
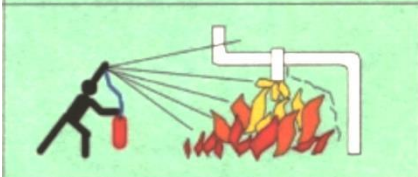
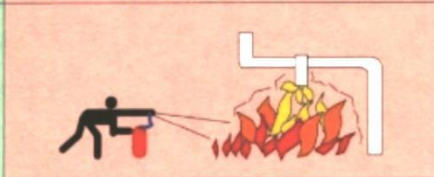
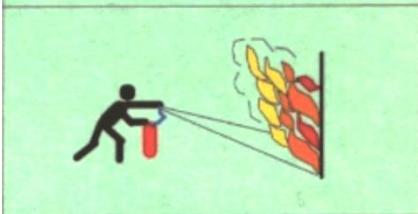
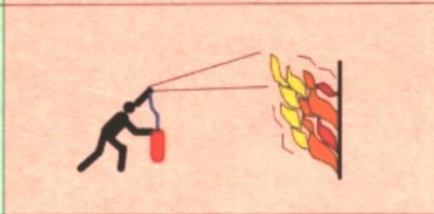
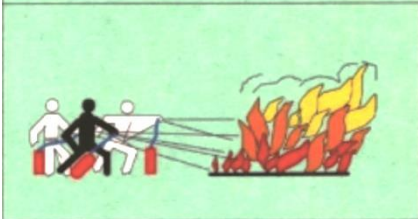

NAPOMENA:

Spisak zaposlenih treba uvek odgovarati stvarnom stanju.

Sve promene treba redovno unositi.

GRAFIČKI PRILOZI

GAŠENJE POŽARA

PRAVILNO	NEPRAVILNO	
		Gasiti požar u smeru duvanja vetra
		Aparat usmeriti u žarište požara a ne u vrh plamena
		Zapaljive tečnosti gasiti na mestu isticanja
		Gašenje požara kroz otvore se vrši u donjoj zoni otvora.
		Upotrebom većeg broja aparata istovremeno ima bolji učinak
		Požar nadzirati nakon gašenja kako ne bi došlo do ponovnog paljenja
		Nakon upotrebe aparata ne vraćati na svoje mesto već pozvati servis